

Muistio: Yritystukien arviointisuunnitelma ja vaikuttavuusarviointi

Sisällys

1 Yritystukien vaikuttavuusarviointia koskevat velvoitteet.....	1
2 Tausta.....	1
3 Arviointisuunnitelman suunnittelu.....	2
3.1 Vaikuttavuustutkimuksen laatu ja menetelmät.....	4
4 Lopuksi	5

Saatteeksi

Tämän muistion tarkoitus on tarjota tietoa tiivistetysti Yritystukineuvottelukunnan jäsenille yritystukien vaikuttavuusarviointia koskevista velvoitteista, arviointisuunnitelman laatimisesta ja arviointitutkimuksen laatuun liittyvistä seikoista. Muistio soveltuu myös käytettäväksi julkisten yritystukien vaikuttavuustutkimusten kilpailutuksessa tai VN-TEAS –hakujen suunnittelussa. Yritystukien arviointisuunnitelmien ja tarjouspyyntöjen sisällön laatimiseen voi pyytää apua Yritystukien tutkimusjaostolta.

1 Yritystukien vaikuttavuusarviointia koskevat velvoitteet

Vaikuttavuuden arviointivelvoitteesta on säädetty taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen edellytyksistä annetussa laissa (426/2016). Laki sisältää edellytyksen vaikuttavuuden arvioinnista. Se koskee kaikkia valtiontukia (yritystukia). Lainsäädäntöä on TEM:ssä kehitetty yritystukien osalta yhtenäisemmäksi EU-määritelmien ja säädösten kanssa. Lakia koskevassa hallituksen esityksessä (HE 22/2016) vaikuttavuuden arvioinnissa viitataan EU:n menetelmäasiakirjan metodologiaan.

EU:n valtiontukien arviointiin liittyen komissio on antanut vaikuttavuustutkimuksista metodologiaohjeen, joka edellyttää kontrafaktuaalimenetelmän (verrokkiryhmä) käyttöä tutkimuksissa. Menetelmällä pyritään arvioimaan sitä, miten saatu tuki on vaikuttanut yritysten toimintaan ja toimintaympäristöön verrattuna tilanteeseen, jossa tukea ei olisi annettu. Käytännössä Euroopan komission menetelmäasiakirjan¹ mukaista evaluaatiota täytyy soveltaa ryhmäpoikkeusasetuksen (RPA) mukaisiin yli 150 miljoonan euron tukiohjelmiin.

Valtiontukiohjelman arvioinnin ennakkosuunnitelma ja –valmistelu ovat tärkeitä arvioinnin tehokkuuden kannalta, joten arviointisuunnitelma on tärkeä toteuttaa asianmukaisesti. Tässä muistiossa on koottu yhteen yritystukien vaikuttavuusarviointisuunnitelmien sisältövaatimukset mukaillen EU:n komission menetelmäasiakirjaa yhteisistä menetelmistä valtiontukien arviointiin, lakia taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä (429/2016) ja muita relevantteja lähteitä kuten yritystukien tutkimusjaoston vuosiraportteja. Muistion tarkoitus on tukea tukiviranomaisia teettämään arviointisuunnitelmia ja auttaa julkisten tutkimushankintojen sisältökuvausten muodostamisessa.

2 Tausta

Valtiontukien (jatkossa yritystukien) jälkiarvioinnit (ex-post vaikuttavuusarviointi) asianmukaisilla tutkimusmenetelmillä ovat yleistyneet, mutta yritystukien jälkiarvioinneissa esiintyy edelleen puutteita. Yritystukineuvottelukunnan keväällä 2021 tekemän selvityksen mukaan Suomessa on 91 EU valtiontukisääntöjen (107 & 42) mukaista yritystukea (ml. verotuet) ja 43 tuesta on tehty tai päätetty tehdä arviointi. Arvioinnin yleistavoitteena on arvioida tukiohjelman myönteisiä ja kielteisiä vaikutuksia. Vaikuttavuusarvioinnilla voidaan selvittää myönteiset vaikutukset (tukiohjelman tavoitteiden saavuttaminen) ja kielteiset vaikutukset (vaikutukset markkinoihin ja kilpailuun). Erityistä huomiota tulisi kiinnittää tuensaajaan kohdistuvaan kannustavaan vaikutukseen eli onko tuensaaja tuen seurauksena muuttanut käytöstään ja kuinka merkittävä tämä vaikutus on ollut. Niin kuin edellä mainittiin, on arvioitava myös tuen myönteisiä ja kielteisiä vaikutuksia tavoitteiden saavuttamisen sekä kilpailun ja kaupan kannalta. Lähtökohtana on ajatus oppimistilanteesta, josta tukiviranomainen ja poliittiset päättäjät hyötyvät, kun saadaan arvokasta tietoa tuesta päätöksenteon tueksi. Entistä tehokkaammat tukiohjelmat tehostavat julkisten varojen käyttöä ja vähentävät mahdollisia markkinoita vääristäviä vaikutuksia.

Laki taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä (429/2016, 3-5 §) määrittelee ns. hyvän tuen edellytykset, jotka tukiohjelma tai tukiohjelman ulkopuolinen yksittäinen tukipäätös pitäisi täyttää. Yritystukineuvottelukunta antaa lausunnon siitä, täyttääkö tukiohjelma tai tukiohjelman ulkopuolinen yksittäinen tuki 3-5 §:ssä säädetyt edellytykset, joihin sisältyy mm. vaikuttavuusarviointi. Lain mukaan tukiviranomaisen olisi arvioitava määräajoin ja viimeistään ennen

¹ Commission staff working document, Common methodology for State aid evaluation, 28.5.2014, SWD2014 179 final

tukiohjelman jatkamista tai muuttamista, arvioitava tuen vaikuttavuutta jälkiarviointina. Vaikuttavuusarviointeihin sisältyy seuraavia yleistavoitteita:

- Tuen tarpeellisuuden arviointi ja tuen kehittäminen (toimivuus, tehokkuus ja kohdentuminen).
- Tuen kehittäminen arvioinnin perusteella.
- Ulkopuolisen riippumattoman vaikuttavuusarvioinnin teettäminen.

Lisäksi tulisi arvioida tuen ja sen tavoitteiden yhteensopivuutta politiikan yleisten tavoitteiden kanssa. Vaikuttavuusarviointien tavoitteena on lisätä tukitoimien läpinäkyvyyttä ja parantaa niiden vaikuttavuutta. Suomen talous hyötyy, jos arvioinnin tuloksia otetaan huomioon päätöksenteossa. Muutokset tuensaajien käyttäytymisessä näkyvät nopeammin kuin kokonaistaloudelliset vaikutukset, jotka voivat näkyä vasta monien vuosien jälkeen.

3 Arviointisuunnitelman suunnittelu

Arviointisuunnitelmassa tulee määrittää arvioinnin soveltamisala eli tutkimuskysymykset, johon vastataan määrällisesti ja arviointikysymysten tulisi keskittyä tukiohjelman vaikutuksiin. Mahdollisuuksien mukaan tukiohjelman vaikutusta pitäisi arvioida kaikilla kolmella tasolla ja sen pitäisi kattaa tuen tavoitteiden kannalta keskeisimmät kysymykset. Vaikutustasot voidaan luokitella kolmen tason mukaan:

1. Tuen **suora vaikutus** tuensaajiin, esim.:
 - Onko tuki vaikuttanut merkittävästi tuensaajien toimintatapaan (kannustava vaikutus)?
 - Onko tuki vaikuttanut tuensaajien tilanteeseen (Onko esimerkiksi näiden kilpailutilanne tai maksukyvyttömyysriski muuttunut)?
 - Missä määrin tuella on ollut odotetut vaikutukset?
 - Onko tuki vaikuttanut tuensaajiin eri tavoin (Esimerkiksi koon, sijainnin tai alan mukaan)?
2. Tukiohjelman **välillinen vaikutus**, esim.:
 - Onko ohjelmalla heijastusvaikutuksia muiden yritysten toimintaan tai muilla maantieteellisillä alueilla? Onko tuki estänyt muiden kilpailijoiden investointien toteutumisen tai houkutelletut toimintoja pois lähialueilta?
 - Onko ohjelma vaikuttanut asetettuun toimintapoliittiseen tavoitteeseen?
 - Voidaanko tukiohjelman kokonaisvaikutuksia kilpailuun ja kauppaan mitata?
3. Tukiohjelman **oikeasuhteisuus ja tarkoituksenmukaisuus**, esim.:
 - Oliko tukiohjelma oikeassa suhteessa ratkaistaviin ongelmiin? Olisiko sama vaikutus voitu saada aikaan vähemmällä tuella tai erilaisella tukimuodolla (esimerkiksi lainan avulla avustusten sijaan)?
 - Valittiinko tehokkain tukiväline? Olisivatko muut tukivälineet tai muun tyyppiset toimenpiteet (kuin yritystuki) soveltuneet paremmin kyseisen tavoitteen saavuttamiseen?

Yleisesti luotettavammin voidaan mitata tuen suorat vaikutukset tuensaajiin. On pidettävä mielessä kuitenkin se, että vaikka tuella olisi positiivisia suoria vaikutuksia, voi sillä olla suurempia kielteisiä välillisiä, jotka kumoavat pahimmillaan positiiviset vaikutukset. Arvioinnissa pitäisi siis selvittää myös välillisten vaikutusten esiintymistä ja laajuutta. Suorien ja välillisten vaikutusten erottaminen

ei ole välttämättä helppoa. Esimerkiksi investointitukien osalta tukea saanut yritys voi lisätä investointejaan (suora vaikutus) syrjäyttämällä muiden kilpailijayritysten investointeja (välillinen vaikutus). Olennaista on tunnistaa myös tukiohjelman luonne ja reunaehdot. Esimerkiksi vähäinen määrä tuensaajia ei usein mahdollista luotettavaa vaikuttavuusarvioita. Seuraavassa listassa on havainnollistettu arviointisuunnitelman muodostamista askel askeleelta:

1. Tukiohjelman tavoitteiden ja reunaehtojen tarkastelu (tuensaajien määrä, euromäärät jne.)
2. Tukiohjelman vaikutusten arviointi mahdollisuuksien mukaan kolmella tasolla (suora ja välillinen vaikutus sekä oikeasuhteisuus ja tarkoituksenmukaisuus).
3. Tutkimuskysymysten muodostaminen (ulkopuolisissa tutkimuksissa kannattaa jättää tilaa myös tutkijoiden näkemyksille tutkimuksen mahdollisuuksista).
4. Tulosindikaattorien valinta (riippuvat arvioinnin kohteena olevasta tuen tavoitteista, esim. TKI-tukien osalta tuettujen yritysten TKI-menojen kasvu tai uusien patenttien määrä).
5. Aineistojen valinta ja tunnistaminen (Esim. Tilastokeskuksen yritystukiaineisto, verotukien tiedot (Tulli & VM), maataloustuet.)
6. Tutkimusmenetelmien valinta (kausaalivaikutuksen havaitsemiseksi on käytettävä tarpeeksi laadukkaita ekonometrisia menetelmiä, kontrafaktuaalinen analyysi eli verrokkiryhmään perustuva menetelmä)
7. Vaikuttavuusarvioinnin tekijän valinta: objektiivinen, puolueeton ja avoin tutkimus.

Ensiksi on tärkeä tunnistaa tukiohjelman erityispiirteet ja ehdot mitä se asettaa arvioinnille. Tuensaajien vähäinen määrä ei mahdollista luotettavaa arviointia. Silloin voi olla parempi hyödyntää arvioinnissa muita menetelmiä kuten kirjallisuuskatsausta tai meta-analyysiä muualla tehdyistä tutkimuksista. Tukiohjelman budjetoitu euromäärä voi olla myös niin pieni, että siitä ei ole tarkoituksenmukaista teettää vaikuttavuustutkimusta. Toiseksi kuten edellä jo todettiin, suorien vaikutusten tutkiminen on yksinkertaisinta ja siihen moni tutkimusmenetelmä myös soveltuu. Kuitenkin tutkittaessa suoria vaikutuksia, arvioinnissa pitäisi myös selvittää välilliset vaikutukset ja selkeästi mainita teoria, jolla välilliset vaikutukset yhdistetään tukeen. Tutkimuskysymysten muodostamisessa ei välttämättä kannata asettaa liian tarkkoja raameja ulkopuolisella teetettävälle tutkimukselle, jollei tunne saatavilla olevaa aineistoa ja menetelmiä erittäin hyvin. Todennäköisesti kaikkiin asetettuihin kysymyksiin ei yksinkertaisesti voi löytää luotettavaa vastausta annetulla aineistolla ja käytössä olevilla menetelmillä. Tutkijoilla voi olla myös hyödyllisiä näkemyksiä kiinnostavista tutkimuskysymyksistä.

Tulosindikaattorin valinnassa pitää käyttää harkintaa tukiohjelmakohtaisesti ja arvioinnin tavoitteen perusteella. Esimerkiksi uusiutuvan energian tuen osalta indikaattorina voitaisiin pitää uusiutuvien energialähteistä tuotettavan energian osuutta ja ympäristötukien (vähähiilisyys) osalta tuensaajayritysten hiilidioksidipäästöjen vähentymistä. Tilastokeskuksen yritystukiaineisto on kohtuullisen kattava ja se on yhdistettävissä monen muun yrityskohtaisen aineiston kanssa. Yritystukiaineisto sisältää mm. Business Finlandin TKI-tuet ja ELY-keskusten myöntämät tuet. Myös joistain verotuista ja maatalouden tuista on saatavissa yrityskohtaista dataa.

Tutkimusmenetelmän valinnassa on pidettävä mielessä se, että arvioinnin tulokset ovat yhtä hyviä kuin käytetty menetelmä. Verrokkiryhmään perustuva arviointitutkimus eli ns. kontrafaktuaalinen menetelmä mahdollistaa kausaalivaikutuksen analysoinnin. Päätaavoite on tunnistaa tuetun ja ilman tukea olevan yrityksen toiminnan tulosten välinen ero. Kontrafaktuaalinen asetelma on välttämättömyys, jotta voidaan arvioida tuen vaikutusta tuensaajiin. Tässä asetelmassa muodostetaan koe- ja kontrolliryhmä, jossa tukea saaneet yritykset (koeryhmä) olisivat mahdollisimman samanlaisia tu-

kea saamattomien yritysten kanssa (kontrolliryhmä). Kontrolliryhmän muodostaminen voi olla vaikeaa, mutta sen laatu ratkaisee myös arvioinnin laadukkuuden. Yksittäisen tukiohjelman arviointia vääristää valikoituminen esimerkiksi siten, että tukea saavat yritykset voivat olla keskimäärin paremmin johdettuja. Valikoitumista ei pystytä havaitsemaan tilastollisessa analyysissä, koska tämä olennainen, mutta havaitsematon tekijä ei näy aineiston taustatekijöissä. Esimerkkitapauksessa tukea saavat yritykset voivat olla innovatiivisempia kuin tukea saamattomat yritykset, jolloin tuen vaikutuksesta saa liian hyvän kuvan. Hankekohtaisissa tuissa tukea hakemattomilla yrityksillä ei välttämättä ole hankkeita mihin tukea voisi hakea. Lisäksi yritykset voivat saada tukea monesta tukiohjelmasta, jolloin on erittäin vaikeaa arvioida tietyn tukiohjelman vaikuttavuutta. Valikoitumis-harhaa (systemaattisia eroja) koe- ja kontrolliryhmän välillä voidaan ehkäistä satunnaistamalla tuensaajia. Jos tuensaajat valitaan täysin satunnaisesti, kaikkien yritysten toiminnan erot voidaan katsoa johtuvan tuesta. Satunnaistettujen koeasetelmien käyttö on erittäin suositeltavaa, mutta se vaatii paljon alustavaa työtä ja keskustelua tutkijoiden kanssa.² Suomessa ei ole kirjoitushetkellä tehty vielä yhtään satunnaistettua vertailukoetta yritystuista.

Vaikuttavuusarvioinnit on hyvä teettää riippumattomalla ulkopuolisella taholla arvioinnin objektiivisuuden takia. Tutkimus kannattaa kilpailuttaa julkisena hankintana tai toteuttaa valtioneuvoston yhteisellä selvitys- ja tutkimustoiminnan (VN TEAS) kautta. Vaikuttavuusarvioinnin avoimuus ja puolueettomuus on ensisijaisen tärkeää.

3.1 Vaikuttavuustutkimuksen laatu ja menetelmät

Vaikuttavuustutkimuksen laadukkuus takaa sen, että arvioinnin tulokset ovat luotettavia, jolloin niitä voidaan hyödyntää poliittisessa päätöksenteossa. Laadullisella tutkimuksella (kyselyt yms.) ei päästä käsiksi kausaalivaikutuksiin. Myöskään pelkkä tukea saaneiden ja tukea saamattomien yritysten tilastollinen vertailu jonkin muuttujan suhteen (esim. TKI-menot) eivät anna luotettavaa kuvaa yritystuen vaikutuksista. Niin kuin edellä todettiin, luotettavia tuloksia antavassa tutkimuksessa täytyy luoda kontrafaktuaalimalli, jossa verrataan kontrolloidusti muutosta tuettujen ja ei-tuettujen yritysten välillä ennen ja jälkeen tukiohjelman.

The Maryland Scientific Methods Scale (SMS) –mittari jakaa vaikuttavuustutkimuksen laatuksiterit viiteen eri tasoon. Mittarin kolmas taso eli SMS 3 –tasoinen vaikuttavuustutkimus (kontrafaktuaalimalli) on minimikriteeri luotettavalle vaikuttavuuden arvioinnille. Kontrafaktuaaliset arviointitutkimukset yritystuista ovat Suomessa hiljalleen lisääntyneet, mutta edelleen tehdään vaikuttavuusarviointeja lähettämällä tukea saaneille yrityksille kyselyitä tai hyödyntämällä muita laadullisia ja/tai tilastollisia menetelmiä, joissa ei muodosteta asianmukaista tutkimusasetelmaa.³ Seuraavassa listassa on esitetty SMS-kriteeristön eri tasot lyhyellä kuvauksella:

SMS-kriteeristön eri tasot voidaan kuvailla seuraavasti⁴:

- SMS 5: Satunnaistettu vertailukoe (RCT).
- SMS 4: Luonnollinen koe, intervention piirre tuottaa vertailtavia tuettuja ja tukea ilman jääviä yrityksiä.

² Esimerkki satunnaistetusta kontrolloidusta kokeesta: Yksinyrittäjien rekrytointituen vaikutusten arviointi. Saatavilla: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162651/TEM_2021_1.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

³ Yritystutkimusjohtajan vuoden 2020 vuosiraportista löytyy kirjallisuuskatsaus suomalaisesta yritystutkimuksesta: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162161>.

⁴ Lisätietoa kriteeristöistä: <https://whatworksgrowth.org/resources/the-scientific-maryland-scale/>.

- **SMS 3:** Verrataan muutosta tuettujen ja ilman tukea jääneiden yritysten kesken ennen ja jälkeen ohjelman, kontrafaktuaalimalli/verrokkiryhmä. Kontrolloidaan havaitut erot.
- **SMS 2:** Verrataan tukea saaneita ja ilman tukea jääneitä vain intervention jälkeen. Tai ennen ja jälkeen vertailu ilman verrokkiryhmää. Käytetään kontrollimuuttujia.
- **SMS 1:** Verrataan ilman tukea jääneitä ja tukea saaneita ilman kontrollimuuttujia. Tai ennen ja jälkeen vertailu ilman verrokkiryhmää ja kontrollimuuttujia.

Yleisesti hyväksytyjä ekonometrisiä menetelmiä tukiohjelmien arviointiin ovat satunnaiskokeet ja näennäiskokeet; difference-in-differences, kaltaistaminen, instrumenttimuuttujat, regressioepäjatkuvuusmenetelmä ja strukturaalinen estimointi. Luotettavin tapa arvioida politiikkatoimien vaikutusta on satunnaistettu vertailukoe, koska vertailtavien ryhmien keskinäisten erojen poistaminen tilastollisin menetelmin on epätäydellistä. Yritystukien kohdalla satunnaistaminen koskee tuensaajia eli koe- ja verrokkiryhmä muodostuvat satunnaisesti, jolloin ryhmien voidaan olettaa olevan keskimäärin samanlaisia ominaisuuksiltaan. Lopulta tutkimuksen laadun määrittää käytetyn menetelmän lisäksi käytettävissä oleva aineisto. Tuensaajia ja tukea saamattomia yrityksiä koskeva mikroaineisto täytyy olla samasta lähteestä ja aineiston on käsitettävä sekä koeryhmän että kontrolliryhmän tulosindikaattorit. Yritystasolla tärkeitä taustatietoja voivat olla esim. sijainti, koko ja käytetyt tuotantopanokset. Myönnettyjen tukitietojen lisäksi tarvitaan mahdollisimman paljon yhteismitallista tietoa koe- ja kohderyhmän yrityksistä, esimerkiksi Tilastokeskuksen työnantaja-työntekijä-aineistot. On tärkeää huomioida myös aineiston ajallinen saatavuus, kun suunnitellaan arviointitutkimusta, koska aineistot (esim. tilinpäätöstiedot) päivittyvät yleensä vuoden tai kahden viiveellä.

EUROOPAN KOMISSION MENETELMÄASIAKIRJAN MUKAISET YLEISESTI HYVÄKSYTYT EKONOMETRISET MENETELMÄT

Satunnaistetut vertailukokeet ovat paras tapa arvioida yritystukien vaikutuksia, mutta jos tämä ei ole mahdollista niin vaihtoehtoisia menetelmiä ovat:

- Difference-in-differences –menetelmä
- Instrumenttimuuttujamenetelmä
- Regressioepäjatkuvuusmenetelmä
- Strukturaalinen estimointi
- Kaltaistamismetodit

Lähde: Euroopan komission menetelmäasiakirja (2014).

Valtiontukiohjelman arvioinnin ennakkosuunnitelma ja –valmistelu ovat tärkeitä arvioinnin tehokkuuden kannalta, joten arviointisuunnitelma on tärkeä toteuttaa asianmukaisesti. Loppujen lopuksi politiikkatoimien vaikuttavuudesta halutaan saada tietoa sen takia, että niistä voitaisiin tehdä tulevaisuudessa tehokkaampia tai ohjata resursseja tehokkaampiin toimiin.

4 Lopuksi

Laadukkaat vaikuttavuustutkimukset tekevät tietoperusteisen päätöksenteon mahdolliseksi ja palvelevat tiedolla johtamisen tavoitetta. Ylipäätään politiikkatoimien, tässä tapauksessa yritystukien, vaikuttavuusarviointien laatua tulisi parantaa eikä käyttää pääasiallisena tutkimusmenetelmänä kyselyitä tai vastaavia menetelmiä, jotka eivät mahdollista kausaalisuhteen arviointia. Yritystukien ta-

pauksessa tulisi nojata vahvasti taloustieteen teorioihin ja ekonometriaan eli taloustieteen tutkimukseen. Empiiriset tutkimukset yhteiskuntatieteissä tehdään hyvin harvoin satunnaistettuna vertailukokeena (kontrolloitu koe), mutta maailmalla satunnaistetut vertailukokeet ovat yleistyneet 2000-luvulla. Yritystukia ei ole Suomessa vielä tutkittu satunnaistetulla vertailukokeella.

Tukiohjelman arviointitutkimuksen menetelmävalinnassa tulisi selvittää mahdollisuudet ekonometristen menetelmien käyttöön tukiohjelman luonne ja käytössä olevat resurssit huomioiden. Uusien tukien kohdalla arviointisuunnitelman valmistelua tulisi tehdä jo tuen suunnitteluvaiheeseen, jotta voitaisiin tarjota tutkijoille parhaat mahdolliset lähtökohdat vaikuttavuustutkimuksen tekemiseen. Kuten aikaisemmin jo todettiin, tukiviranomainen (tai siitä vastaava ministeriö) voi pyytää arviointisuunnitelmaan yritystukien tutkimusjaostolta apua tai laatia sen ostopalveluna yhteistyössä tutkijoiden kanssa.

Uusien tukiohjelmien tapauksessa olisi hyvä pohtia kokeilujen mahdollisuutta. Kokeilulla tarkoitetaan tässä yhteydessä sitä, että tukiohjelmaan sovellettaisiin satunnaistamista tai suunniteltaisiin kokeilu muuten niin, että vaikuttavuusarviointi voitaisiin toteuttaa mahdollisimman luotettavalla tavalla. Kokeilun arvioinnin ja/tai saadun kokemuksen jälkeen tukiohjelmaa voidaan kehittää tehokkaammaksi ja mahdollisesti laajentaa, jos tukiohjelman on todettu olevan vaikuttava suhteessa muihin keinoihin. Suunnitteluvaihe edellyttää tiivistä yhteistyötä tutkijoiden ja tukitoimen toteuttavien tahojen välillä. Yritystukien arviointien päätavoitteena tukijärjestelmän mahdollisimman korkea vaikuttavuus ja julkisten varojen tehokkaampi käyttö eli yritystukijärjestelmän tehokkuuden lisääminen tutkitun tiedon avulla. Loppujen lopuksi tärkeintä on oppia eri politiikkatoimien vaikuttavuudesta ja kehittää niitä tai ohjata resursseja tehokkaammin tutkitun tiedon perusteella.